

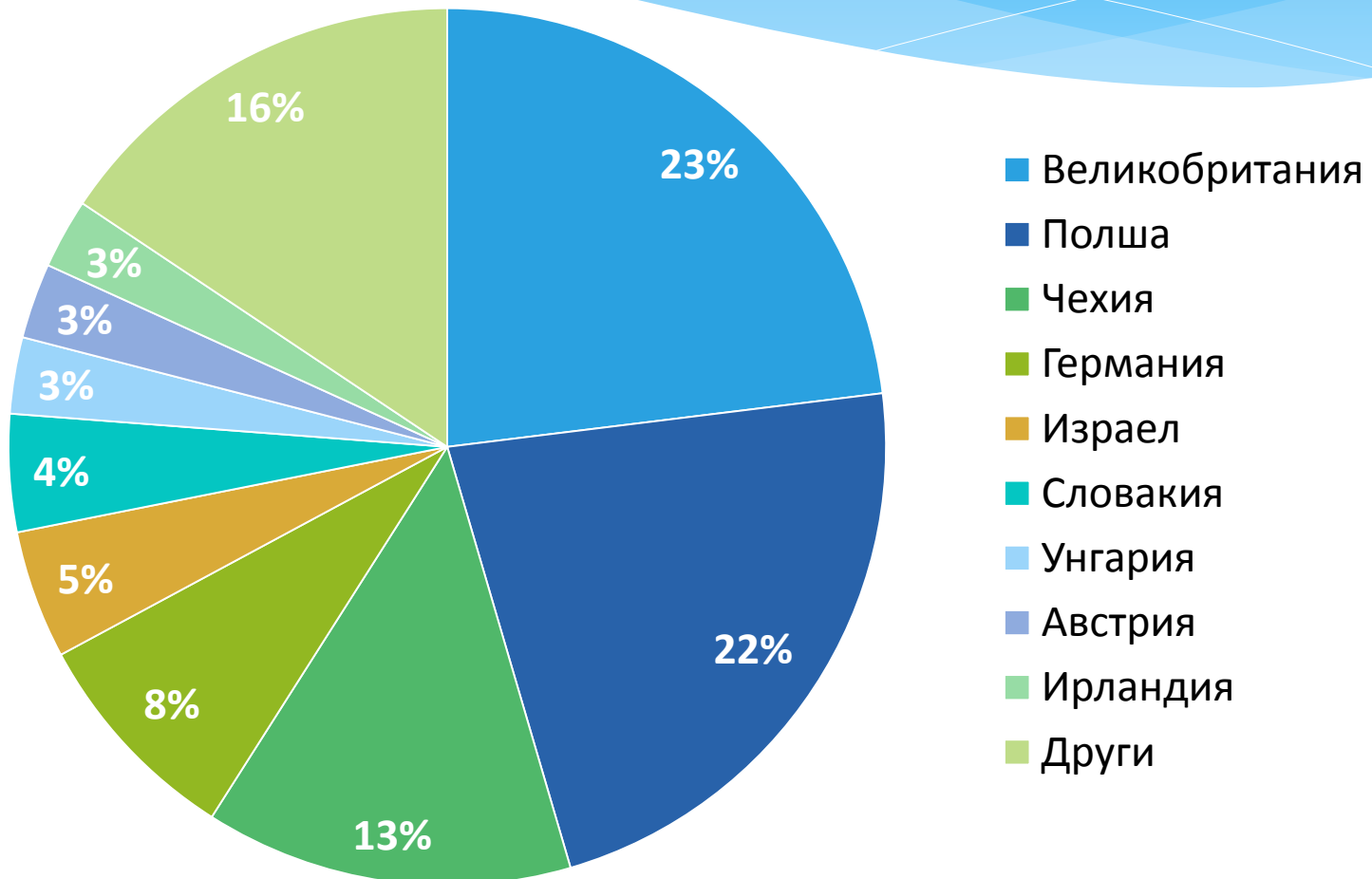
Анализ на летния туристически сезон в Бургаски регион

2024

БУРГАСКА РЕГИОНАЛНА
ТУРИСТИЧЕСКА КАМАРА



ПАЗАРИ ПО БРОЙ ПРИСТИГНАЛИ ПЪТНИЦИ ЯНУАРИ-СЕПТЕМВРИ 2024



ЯНУАРИ-СЕПТЕМВРИ 2024

Страна	Брой пътници 2024 *	Дял в %	Брой пътници 2023	Промяна 2024 към 2023 в %	Брой пътници 2019	Промяна 2024 към 2019 в %
Великобритания	200 784	23%	179 972	12%	276 740	-27%
Полша	193 583	22%	228 034	-15%	198 921	-3%
Чехия	117 044	13%	102 886	14%	132 727	-12%
Германия	70 174	8%	80 648	-13%	147 064	-52%
Израел	40 857	5%	43 946	-7%	66 152	-38%
Словакия	37 438	4%	42 305	-12%	43 408	-14%
Унгария	24 299	3%	27 345	-11%	16 151	50%
Австрия	23 953	3%	24 494	-2%	15 321	56%
Ирландия	22 231	3%	23 264	-4%	25 768	-14%
Други	134 958	16%	137 749	-2%	490 787	-73%
Общо	865 318	100%	890 643	-3%	1 413 039	-39%

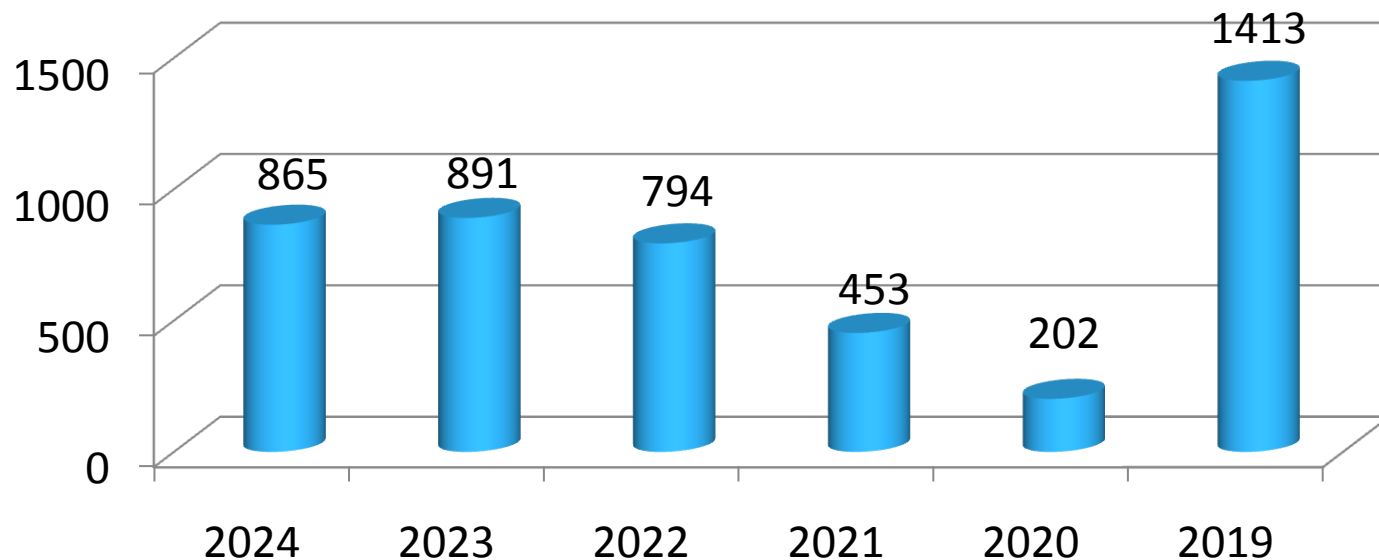
* Статистическите данни за пристигналите пътници през 2024 година са базирани на предоставени от летище Бургас данни за общо обслужени пасажери (ръчно разделени на две). Възможно е отклонение в рамките на 1%.

ЯНУАРИ-СЕПТЕМВРИ 2024

Други Страни	Брой пътници 2024	Дял в %	Брой пътници 2023	Промяна 2024 към 2023 в %	Брой пътници 2019	Промяна 2024 към 2019 в %
Дания	20 298	2%	15 598	30%	25 088	-19%
Норвегия	19 851	2%	21 191	-6%	27 803	-29%
Литва	17 732	2%	18 321	-3%	8 253	115%
Швеция	13 779	2%	15 402	-11%	13 745	0%
Нидерландия	12 571	2%	14 024	-10%	22 071	-43%
Белгия	11 351	1%	10 917	4%	25 688	-56%
Финландия	10 057	1%	6 621	52%	21 629	-54%
България	7 281	1%	8 494	-14%	12 711	-43%
Латвия	6 702	1%	8 315	-19%	11 772	-43%
Естония	6 678	1%	4 527	48%	10 122	-34%
Други	8 662	1%	14 339	-40%	311 905	-97%
Общо	134 958	16%	137 749	-2%	490 787	-73%

ТРАФИК НА ЛЕТИЩЕ БУРГАС ЯНУАРИ-СЕПТЕМВРИ

Пристигнали пътници (в хиляди)



ТЕНДЕНЦИИ ЛЕТИЩЕ БУРГАС ЛЯТО 2024

- * За съжаление през 2024 година е прекъсната положителната тенденция през последните години на възстановяване на въздушния трафик и на организирания чартърен туризъм след пандемията. Забавените темпове на възстановяване през последните години този сезон кулминират в първия отчетен спад на посрещнатите пътници на летище Бургас спрямо предходна година от пандемията насам. Отчетеният спад спрямо 2023 е от 3%, като пристигналите пътници за периода януари-септември 2024 са 865 хиляди, в сравнение с 891 хиляди през 2023. По този начин спадът, който трябва да се навакса спрямо 2019, се увеличава от 37% през 2023 до 39% през 2024.
- * Посрещнати са 865 хил. пътници в сравнение с 1 413 хил. пътници през 2019, като разликата е около 550 хил. пътници. Липсата на полети от Русия, Украйна и Беларус отговаря за около 300 хил. от тях, останалата разлика се дължи на сериозни спадове от основни пазари като Великобритания (76 хил.), Германия (77 хил.), Израел (25 хил.), Чехия (15 хил.), Белгия (15 хил.) и други.
- * Има разместване при основните пазари, като Великобритания с ръст от 12% спрямо 2023 измества Полша със спад от 15% от първото място по обем през 2024. Двата пазара остават близки по обем и заедно отговарят за 45% от трафика на летище Бургас. Докато при полския пазар има леко отстъпление от 2022 и 2023 година, то при британския пазар се забелязва последователно увеличение през подледните години. Положителното при пазар Великобритания е поредното планирано увеличение на капацитета на най-големия им туроператор за сезон 2025, както и дългият летателен период от началото на май до началото на октомври. Изключително позитивен е фактът, че при планирано повсеместно повишаване на капацитета по всички дестинации, именно за България е заложено процентно най-голямо увеличение, което е доказателство за интереса на британците към нашия туристически продукт. Все още обаче има сериозна празнина за запълване от 27% спрямо 2019, като ще видим дали и колко ще успеем да се навакса през 2025.

ТЕНДЕНЦИИ ЛЕТИЩЕ БУРГАС ЛЯТО 2024

- * Следващите два основни пазари се запазват Чехия и Германия, но те се развиват по различен начин. При чешкия пазар се наблюдава устойчиво надграждане през последните години, като през 2024 е постигнат ръст от 14% спрямо 2023 и пазарът е вече стабилно позициониран на трето място с пазарен дял от 13% от общия трафик на летището. Изоставането от 2019 година към момента е в рамките на 12%. Продължава притеснителното представяне на исторически един от най-важните пазари за нашият регион - немския пазар. Отбелязан е спад от 13% спрямо 2023, като изоставането от 2019 е цели 52%. През това лято бяха дадени положителни индикации за увеличение на полетите от Германия през 2025, така че предстои да видим до какви резултати ще доведе това.
- * Израел, който е друг основен пазар за летище Бургас, запазва своя обем близък до този от 2022 и 2023 година. Регистриран е лек спад от 7% спрямо 2023, като спадът към 2019 е 38%. Специално през този сезон трябва да гледаме на постигнатия обем като успех, имайки предвид неяснотите и притесненията, свързани с влиянието на конфликта в близкия изток върху нагласите за пътувания на техните граждани.
- * За втора поредна година можем да отчетем като доста положително представянето на скандинавските пазари. Дания бележи ръст от 30% спрямо 2023 и се завръща в топ 10 пазари за летище Бургас, докато Финландия за втора поредна година отчита солиден ръст, като повишението е от 52% към 2023. Тази година Норвегия (-6%) и Швеция (-11%) бележат лек спад към 2023, но положителното е, че задържат обемите си след почти удвояването на капацитета през 2023 спрямо 2022. Все пак, от тези страни единствено пазар Швеция е достигнал нивата си от 2019, докато останалите все още имат да наваксват.
- * При останалите пазари не се забелязват големи колебания, като повечето запазват обемите си близки до тези от 2023. За съжаление е видима тенденцията за лек спад при повечето от тези пазари, в т.ч. Словакия (-12%), Унгария (-11%), Австрия (-2%), Ирландия (-4%), Литва (-3%), Нидерландия (-10%), България (-14%), Латвия (-19%). Отчетен е ръст на пазари Белгия (4%); Естония (48%) и Люксембург (5%).

МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НСИ*

МАЙ-АВГУСТ 2024

Показател	2024	2023	Промяна 2024 към 2023 в %	2019	Промяна 2024 към 2019 в %
Места за настаняване **	960	1 004	-4%	950	1%
Легла брой **	137 535	139 946	-2%	130 785	5%
Легладенонощия брой ***	13 945 565	13 988 396	0%	13 710 845	2%
Реализирани нощувки общо	8 233 238	8 068 150	2%	8 466 869	-3%
- от чужди граждани	5 765 427	5 529 822	4%	6 700 709	-14%
- от български граждани	2 467 811	2 538 328	-3%	1 766 160	40%
Пренощували лица общо	1 675 220	1 600 660	5%	1 512 407	11%
- Чужди граждани	1 053 512	990 165	6%	1 099 551	-4%
- Български граждани	621 708	610 495	2%	412 856	51%
Приходи от нощувки хил.лв	698 541	614 153	14%	471 207	48%

* Данните са взети от Националния Статистически Институт (НСИ) и показват дейността на местата за настаняване в област Бургас за периода май-август

** С цел максимално достоверно представяне, данните показват средния брой на местата за настаняване и леглата, отчетени пред НСИ за месеците юли и август

*** Легладенонощия представлява общият възможен брой нощувки за периода май-август

МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НСИ*

МАЙ-АВГУСТ 2024

Показател	2024	2023	Промяна 2024 към 2023 в %	2019	Промяна 2024 към 2019 в %
Среден престой в дни общо	4.9	5.0	-2%	5.6	-10%
Среден престой в дни чужди граждани	5.5	5.6	-4%	6.1	-8%
Среден престой в дни български граждани	4.0	4.2	0%	4.3	-3%
Средна заетост на местата за настаняване	59%	58%	5%	62%	-7%
Дял на чужди граждани от реализираните нощувки	70%	69%	1%	79%	-13%
Дял на български граждани от реализираните нощувки	30%	31%	-1%	21%	51%

* Данните са изчислени на база статистика, взета от Националния Статистически Институт (НСИ) и показват дейността на местата за настаняване в област Бургас за периода май-август

МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НСИ МАЙ-АВГУСТ 2024

- * Според данните на НСИ броят на местата за настаняване и съответно леглата в Бургаска област през юли и август 2024 бележат лек спад съответно от 4% и 2% спрямо 2023 година, като все пак цифрите за легловата база през 2024 надвишават предлагането през предпандемичната 2019 година с 5%.
- * Най-важният показател за дейността на местата за настаняване е броят на реализираните нощувки. Въпреки лекото намаление на легловата база спрямо 2023, през 2024 година е отчетен ръст на реализираните нощувки от 2%, като цифрите се доближават до нивата от 2019 година и изоставането от преди пандемията е само 3%.
- * Средната заетост на местата за настаняване през 2024 (59%) се запазва близка до тази от 2023 (58%), като все още изостава от постигнатите 62% през 2019.
- * В следствие от пандемията и бавното възстановяване на организирания туризъм, е променено съотношението между чуждестранните и българските гости. През 2024 се запазва съотношението от 70%-30%, характерно и за 2022 и 2023, докато през 2019 преди пандемията то е било около 80%-20%. Регистриран е лек ръст на нощувките на чуждестранни гости от 4% и лек спад на нощувките на български гости от 3% спрямо 2023. В сравнение с предпандемичната 2019 година, през 2024 са регистрирани 14% по-малко нощувки на чужди гости и 40% повече нощувки на български гости.
- * Общият брой на пренощуващите чуждестранни (6% ръст) и български лица (2% ръст) през 2024 се увеличава спрямо 2023, което свидетелства за по-къс среден престой на българите, при които има регистриран спад на общият брой реализирани нощувки. Положителното в случая е запазването и увеличението на българските гости, което свидетелства за доверието в родния туристически продукт.
- * Продължава негативната тенденция средният престой на гостите по местата за настаняване да намалява, като през 2024 той е по-къс и при чуждестранните, и при българските граждани. За 2024 той е 4.9 дни, като намалява от 5 дни за 2023 (-2%) и от 5.6 дни (-12%) за 2019. В рамките на очакваното, средният престой на чуждите граждани е значително по-висок от този на българите (5.5 дни срещу 4 дни за 2024 година), но и той намалява значително от 6.1 през 2019.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ЛЯТО 2024

- * Този летен сезон бе съпътстван от вече стандартни за туристическия бранш в последните години проблеми и предизвикателства, на които се обръща малко или никакво внимание. Липсата на контрол е основен фактор за разпространението на ширещият се сив сектор. Липсата на проверки от компетентните органи доведе до възникването на неконтролирано обслужване на туристи, а то от своя страна до сив сектор, който освен че не допринася за попълване на държавната хазна води и до нелоялна конкуренция с лицензираните юридически лица (хотелиери, туроператори, транспортни фирми, екскурзоводи и други).
- * Другият основен проблем за поредна година се оказа набирането на квалифицирани кадри. През този сезон неуредиците при наемането на работна ръка от трети страни, тромавата система и краткото времево действие на работните визи създадоха допълнителна пречка за нормалната работа на хотелиерите. Като стандартен за последните години проблем можем да добавим и непоследователната и закъсняла маркетингова дейност от страна на държавата за промотиране на летния ни туризъм.
- * Други предизвикателства, които повлияха негативно на нормалното протичане на сезона, включват някои неуредици като лошо планирани във времето ремонти на пътища посред сезона, лошото състояние на пътя Бургас-Варна, липсата на достатъчно паркоместа по курортите, както и проблемите при обслужването на пограничните пунктове с република Турция и особено ГКПП Малко Търново – Дерекьой.
- * За поредна година сме свидетели на завишени разходи за труд, материали и услуги, което неминуемо намалява рентабилността в бранша. През този сезон високата цена на тока и закъснелите компенсации отново оказаха неблагоприятно влияние върху бизнеса. Видно от данните на НСИ има повишение при приходите, отчетени от местата за настаняване, но те едва ли могат компенсират завишените разходи.
- * Въпреки увеличената себестойност на туристическия продукт и съответно по-високите цени на туристическите услуги, през това лято успяваме да задържим нашето ценово конкурентно предимство пред дестинации като Турция, Гърция, Испания и други. За поредна година у нас продължават да идват туристи, които не могат да си позволят почивка в по-скъпи дестинации, които са посещавали преди, и наша задача е да се опитаме да ги спечелим и задържим с добро съотношение на цена-качество.

ОБОБЩЕНИЕ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ ЛЯТО 2024

- * Летният сезон през 2024 се разви подобно на този през 2023. За поредна година всеобщо разпространяването в медии и институции очаквания и настроения за сезона бяха силно оптимистични, за ръст спрямо 2023, минаване на нивата от 2019 и за една рекордна година. Съдейки по резултатите, прогнозите отново не се сбъднаха напълно, като заключенията от сезона очертават някои положителни, но и някои негативни и притеснителни тенденции. Климатичните условия през цялото лято бяха чудесни, което създаде отлични условия за почивка. Видно от последните години, определено разполагаме с условията за по-дълъг сезон и за по-висока заетост в крилата, но се изисква много работа и усилия, за да се постигне това.
- * За първи път от пандемията насам данните на летище Бургас показват спад на пристигналите пътници към предходна година, което за момента прекъсва възстановяването на въздушния трафик и обръща позитивната тенденция в негативна. Все пак, лекият спад от 3% показва по-скоро задържане на нивата от 2023. Липсващият обем от 2019 е прекалено голям – спадът е от близо 40% или около 550 хил.пътници.
- * Положителното е, че според данните от НСИ за 2024, броят на реализираните нощувки бележи ръст от 2%. При по-малко кацнали пътници на летище Бургас (-3%) и при по-малка леглова база (-2%) през 2024 спрямо 2023, това е знак за запазване и надграждане на индивидуалния туризъм и на организирания туризъм с транспорт, различен от самолет. Трябва да се има предвид, че данните са много близки до тези от 2023, така че няма осезаема промяна. Голяма е значимостта на румънските туристи, а другият безспорен положителен фактор за поредно лято е задържането на българските туристи на нивата от 2023 и много над тези от 2019.
- * За поредна година се затвърждава важността на организирания чартърен туризъм за туристическия микс в региона и за заетостта в местата за настаняване през крилата на сезона (май, юни и септември). Индивидуалният туризъм не може да запълни тази празнина поради доста фактори, но най-вече голямата леглова база по Черноморието и лимитираното и непостоянно търсене в този период. В тази връзка, трябва да се помисли до колко е възможно положителната практика за организиране на културни събития в Бургаски регион да бъде насочена все повече към крилата на сезона с цел да бъде оптимизирано търсенето и предлагането и да бъде постигната по-добре разпределена по месеци заетост на местата за настаняване.